

اُرنست مه‌کل

وَجَدْتُ رَوْحَ جَوْادٍ بِرُطْبَيْعَتِ عَالَمِيكَ دِينِي

بہا نوبیو - احمد نبیل

صاحب وناشری :

« درسعات » کتبخانہ سی صاحبی آرسن

مطبوعہ قدر

مارأيت شيئاً إلا ورأيت الله فيه
محي الدين عربي

بن بيلمز ايدم ، كيزلى ، عيان هپ سن ايمشك
تئلرده و جانلرده نهان هپ سن ايمشك
سندن بو جهان ايجره نشان ايستر ايدم بن
آخر بوني بيلدم كه جهان هپ سن ايمشك
سلطان ولد

بیر سوک اوزون

بزم سوزلرمز

اوقومق و دوشونمك ايسته ينلره هديه ايتديكمز بو
كتاب ؛ آلمان ياده طبعيون جمعيتنك يتمش بيشنجي سنه سنه
كيرمسي مناسبتيله اعضادن برينك ويرديكي قونفرانس-ه
مشهور فيلوسوف - ارنست ههگل - ك اوزون بر
جوابيدر. بو قونفرانسي غزتهلر نشر ايتدكن صكره
ارنست ههگل - طوبلامش ، تصحيح و اصلاح ايتمش ،
كتاب اوله رق طبع ايتدير مشدر .

بو كتابك بحث ايتديكي شي بزم بيلمديكمز برشي
دكلدر. وحدت موجود مسلكي بزده چوقدنبري وارددر.
فقط وحدت موجود مذهبي اويله برشي اوله رق واردركه
بوكا دينسزلرده اينانير، ديندارلرده اينانير. بومسلكي بزده
بكتاشي طريقتنده اولانلر قبول ايتديكي كي بكتاشي
اولميانلرده قبول ايتمشلردر . شو قدر كه بو مسلك بزده
هر كسك كندی فكرينه كوره قبول ايدلمش اولديغندن

حقیقی، نه کبی اساسلره استناد ایتدیکی پک آز کیمسه لر طرفدن بیانیور. بعض کیمسه لر ایسه وحدت موجودی، وحدت وجود مسلکی ایله قاریشدر لر. بزده « اشراق فلسفه سی = حکمت اشراقیه » نامیه طائش اولان وحدت وجود مذهبی ایله فرنکلرک « پانتئیزم » فلسفه سی آره سنده بر مناسبت بولنسه ده « مونیزم » دینیلن وحدت موجود فلسفه سیله اصلا بر لشه مز. شو قدر که وحدت موجود مسلکی وحدت وجود مسلکینک دها مادی ، دها فنی بر شکه صورقولمسندن باشقه برشی دکلدرد. وحدت وجود، مخلوقاتی خالقه محو و مضمحل کورمک دیمکدر که بو انجق ذوق و کشف ایله ادراک اولور بر حقیقتدر. وحدت موجود ایسه بونک ضد تامی اوله رق مخلوقاتده خالق موجود کورمک دیمکدر که بوده کائناتی تدقیق و تجسس نتیجه سی اولارق بولنور بر حقیقتدر، فنی در. تعبیر جائز ایسه اولکی یوقاریدن آشاغی یه اینک، دیکری آشاغیدن یوقاری یه حقیقه قدر. وحدت موجود مذهبی هر طریقت سالکی بیلمله برابر اصلنی ، منشائی ، نه کبی اساسلره استناد ایتدیکنی بیلمز. بو کتابک بحث ایتدیکی شی ده وحدت

موجودك مادی و فنی اساسلره استناد ایدیلهرك تصویر وایضا حندن باشقه برشی اولمديغندن ترجمه سنی بومسلكك هر ایستهین طرفندن غایت مادی و صحیح بر صورتده اوکره نیلمسی ایچون پك فائده لی بولدق و ترجمه ایتدك . مطالعه سندن وحدت موجود فلسفه سی حقنده قطعی و فنی بر فکر الده ایدیله جکدر .

بز بوکی اثرلرك ترجمه سنی حقیقتی آرامق و بولق ایچون بر واسطه طانیديغمز ایچون بو جهتده اصلی ، اساسی نه اولدینی بیلمهین مسئله لرك بیلمه سینه یارامق و نتیجه اوله رق اوقومق و اوکرنمك ایسته ینلره مهم بر خدمت اولق اوزره مناسب بولدق .

بو ترجمه نك باشقه بر مزیتی ده اظن ایدرز که یکی لسانله ترجمه ایدلمش اولمیدر . بزده فلسفی و علمی اثر یازانلر یا خود ترجمه ایدنلر هر نه دنسه یازیلرینی بر طاقم مغلق تعبیرلر و اصطلاحلرله طولدوردقلرندن هر اوقویان آکلایاماز . آکلایانلرده بویوک بر صیقنتی ایله اوقورلرکه بو حال بوکی کتابلرك نشرندن حصوله کله جك فائده لری آزالیر . بناءً علیه بز بو اثری یکی لسانله ترجمه ایتدك . یکی لسانك استناد ایتدیکی نقطه لر شونلردر :

- ١ -- عربی و فارسی ترکیب قوللانماق . حفظ۔
الصحه ، تاریخ طبیعی کی قلیشه حاله کلمش کلملر مستثنا.
- ٢ -- عربی و فارسی اصـولی ایله جمع یانماق .
کائنات ، اهالی کی کلملر مستثنا .
- ٣ -- عربی و فارسی ادات قوللانماق .
- ٤ -- قونوشورکن قوللانمادیغمز کلملری یازارکن ده
قوللانماق... مقابلی اولمیانلر مستثنا .
- ٥ -- علمی و فنی اصطلاحلری ممکن اولدینی قدر
ترجه یازماق ...
کتاب و ترجمه سی حقنده بزم سویلیه جکلمز بوقدردر .
اوقویانلری کتابک بیوک بردقتله مطالعه سنه دعوت ایدرز .
بها توفیق - احمد نبیل

وحدت موجود

طبیعتی تدقیق ایتمک و حقیقته واقف اولمق ایچون
تشکیل ایدن طبیعیون جمعیتی ؛ یتمش بشننجی سنه سنه دخولی
مناسبتیه معتادك خارجنده کچیرلمسی لازم کلن برکوتنی،
اک مهم واک عمومی مسئلهلرک تدقیقنه حصر ایتمشدرکه
شدتله تقدیره شایان عد اولنور . مخصوصیه بر آز اول
بوراده نطق ایراد ایتمکده اولان خطیب بو مسئلهلرک اک
عمومیسنی کندی مصاحبه سنه اساس اتخاذا ایتدی . بونی ده
آریجه تبریک ایدرم . چونکه بوکی مجلسلرده ودهاچوغی،
بر طاقم آلمان دو قنورلری طرفندن عقد ایدیلن طبیعیون
جمعیتلرنده خطیبلر غایت دار و خصوصی موضوعلر انتخاب
ایدرلرکه فائده سی اونسبتده خصوصی و محدود قالیر . بونکله
برابر علم شعبه لرینک بوندن کونه آرتقمده اولدینی وهرکسک
بر شعبه ده اختصاص صاحبی اولمسی لزومی ده انکار اولنه ماز .
فقط ، هیچ اولمازسه بویله ، اولدجه عمومی وایرام عد
اولنان کونلرده بوکی عمومی موضوعلر انتخابنک ده
زیاده فائده لی اولاجنی آشکاردر .

ایشته معلم « شیهه زینکر » کندی قونفرانسی ایچون بویله عمومی بر موضوع انتخاب ایتدی . بوموضوع حقنده کندی شخصی فکرلرینی تمامیه اکلاتدی، اونلری انکشاف ایتدیردی . خصوصیه بر عالمک دینی ، نه کبی اساسلر [۱] اوزرینه بناء ایدیلیر ، بونی ایضاح ایتدی . سوزلرینک پک مهم اولان برچوق نقطه لرنده بنده کنديسیله بر فکرده بولنیورم . بوندن طولایی پک ممنونم . شو قدرکه بومسئله ده بردنبره اشتراك ایدهمیه جکم بعض نقطه لرده موجوددر . بونلری بن باشقه درلو ایضاح ایدم جکم . اولامونیزم - که طبیعتده وحدت یعنی جوهرلرک امتزاجی و برلکی - بونی قبول ایدیورم و آنجق بو صورتلدرکه هر شیده بر روح اعتقادینی و طایفه اولدیغمز تکمیل کائناتک تک و اساسلی بر قانون آلتده تشکلیله یواش یواش تکامل ایتمکده اولدیغنی اثبات ایدم بیلیرز . بونک ایچون بوراده و خصوصیه عضوی و غیر عضوی ماده لر آره سنده کی اساسه عائد وحدت مسئله سنده ایچه اصرار ایدم جکم . معلومدرکه طبیعتک

[۱] بو کبی کلمه لری مفرد اوله رق قولانیورز .

غیر عضوی قسمی ، عضوی قسمنه نسبتله دها کچ تکامل ایدیور . بونکه برابر بو ایکی قسم آراسنه قطعی برحد چکیله میه جکی کبی ، عضوینک قسملرندن اولان حیوان ایله نبات و طبق بونک کبی حیوان ایله انسان آراسنه قطعی بر چیزکی چکهرک بونلری تمامیه بربرندن آیرمق ممکن دکلدرد .

بو اساس قبول اولندقدن صوکر ا بوتون بیلکیلره عین درجه ده اهمیت ویرمک وهیسنی بر طوتمق لازمدر . طبیعی یعنی ماده یه متعلق علملرله روحه عائد علملری بربرندن آیره میز . یالکنز ایکنجی قسم یعنی روحه عائد علملر برنجی قسمک یعنی ماده یه عائد علملرک بر شعبه سی اولابیلیر . نتیجه ده ایکیسی ده بردر ، بر اساسه مربوطدر . ایشته وحدت موجود فلسفه سنک تملی بودر .

ینه بوتمل اوزرینه قورولمش «مقانیزم و پانتۀئیزم [۱]» نامنده دیگر بعض فلسفه بنالری دها واردرکه بزجه بو

[۱] مقانیزم مسلکی - طبیعتده اساس عینی در ، یالکنز اشیا آراسنده درجه لر ، مرتبه لر ، صنفلر بولنور : حضرات خمس . پانتۀئیزم مسلکی - طبیعتده بر تک موجود واردر . ماده ایله معنا آیری آیری شیلر دکلدرد : عینیت موجود . ب - ا

بنالر آراسنده کی فرق آیری آیری معمار لر طر فندن یا پیلمش،
 طرزی مختلف ایکی سرای آراسنده کی فرق کبی در .
 آرا یرده مؤسسرینک ، کوروشلرنده کی اختلافدن بشقه
 براختلاف بولنه ماز . « آنبه دو قل » ایله « لوقر مس » ک،
 « برونو » ایله « لامارق » ک و « شتراوس » ک بومسلک
 حقنده آیری آیری فکر بیان ایتمش اولملری مسئله نک
 روحنی تغیر ایدمه من . عالمده کی وحدتی ارئه ایدن اساس
 فکر لر دائما متحددر : ماده قوتدن ، روح جسمدن ،
 الله طبیعتدن آیر یله ماز . آلمان شاعر و متفکر لرندن « کوته »
 قدر وضوحله بو فلسفه یی خلاصه ایدن اولما مشدر .
 « فائوست » اوپراسنک بعض پارچه لر یله « الله وعالم »
 منظومه سی بو سوزیمی اثبات ایدر . [*]

وحدت موجود فلسفه سنی تمام یله آکلایه بیلیمک
 ایچون فلسفه نک تاریخنه برنظر فیر لایمق وانسانک طبیعت
 حقنده کی بیلکیلرینی تدقیق ایتمک اقتضا ایدر .

و کورورزکه انسان شیمدیکی حاله کیرمک ایچون

[*] شو مناسبته بزمده خاطریمزه مولانا نک شو بیت کلدی :
 (نی من منم ونی توتوئی نی تومنی - هم من منم وهم توتوئی هم تومنی)

روحنه عائد بر چوق انقلابلر و مختلف مدنیت دورملری
کچیرمشدر . تاریخنک یتیشهمدیکی ایلک وقبا دورلرده سائر
حیوانلره نسبتله مهم بر فرق ابراز ایدهمین وعادتا حیوان
نامنه استحقاق کسب ایدن انسانلر اوچنچی دورهنایتنده
بر آز تکمل ایدرک جدلری اولان « یته قوئید » [۳]
نامنده کی مخلوقلری کچدیلر . بوندن صوکر ادها اهمیتسنر
بر مدنیت کلیرکه بو کونکی وحشیلره باقهرق بو مدنیت
حقنده قسماً اولسون بر فکر الده ایدمبیلیرز . بو
وحشیلردن بدویلر ، بدویلردن ایسه بر چوق درجهلر
ودورلر کچیردکن صوکر ا بو کونک اک مترقی و متکامل
عد ایتدیکمز انسانلری ظهوره کلدی .

ایشته « عمومی تاریخ » دیدیکمز اوقوجامان جلدلرک
تکمیل وقعهلرینی ، انسانلره عائد اون ایکی نسل آراسندن
یالکیز بیاضلر و مونغوللر دیدیکمز قسم یاپدی . بنجه او
تاریخلره عمومی تاریخ دینه جک یرده « متمدن انسانلرک
تاریخی » دینسه ده موافق اولور . چونکه بو تاریخنک
بحث ایدمبیلدیکی ایشلر آنجق آلتی بیک سنه یه منحصر درکه

بو مدت ارضه منسوب عضویات عالمک میلیونلرجه سنه
 اوزایان تاریخنه نظراً کولنج بر درجهده هیج قالیر .
 انسانک اک اسکی جدی اولان «آنتروپوپیتیک» [۴]
 لر و اونلری متعاقب ظهور ایدن وحشیلردن شیمدیلک
 دها زیاده وضوحله بحث ایدمه میز . فقط انسانک ایکنجی
 درجهدن بسیط برشکلی اولان وحشیلر «لیحتنبرغ» ک
 دیدیکی کبی او شکله یارادیلامشاردر . یعنی اونلر ایلک
 سبیلرک اجباری آلتنده حصوله کلن ایلک حیوانلر دکلدیر .
 اونلرک ، هرشیئک سببی اوکرتمک احتیاجلری مایمونلر
 وکوپلر درجهسنه چیق-امدینی کبی تجسس قوتلری ده
 بیلکی حصوله کافی بر درجهیه کلهمه مشدر . اگر ،
 هنوز او درجهده بولنان انسانلرک عقل و ذکالردن بحث
 ایتک ایسترسهک بومظهریتک مملی حیوانلرک کندن هیج
 آریله میه جغنی و دین حقنده کی فکرلرینک ده ینه عین
 درجهده بولنه جغنی سویلک ایجاب ایدر .

واقعا حیوانلرده عقلک و دینک موجودیتی فکری

[۴] ماداغاسقارده بولنان بر نوع مخلوق درکه انسان ایله
 مایمون آراسنده کی فاصله حدینی اکمال ایدیور .

زمانمژده بیه اعتراضلره دوچار اولیور . فقط آتیده کی مقایسه لر بو فکرک نه قدر مصیب اولدیغنی اثبات ایدر . کیتدجه آغیر آغیر تکامل ایدن مدنی حیاتک ، عصر لر کچهرک ، انسانک روحنده حصوله کتیردیکی ترقی ایزلرندن سائر اهلی حیوانلرده حصه دار اولملر و بالخاصه کوپک و آت کی ، مه لیلرک اک عالی طبقه سنده بولنان بعضیلری پک زیاده ترقی اثری کوسترمشلردر . بولنر انسانله پک محدود بر اشتراک تأسیس ایتمش اولدقلری حالده تربیه نک تأثیری آلتنده ، فکرلرک اشتراکی و تحلیلی حادثه سی دماغلرنده دهـا سرعتله و دهـا مبذولیتله حصوله کلمکه باشلامش یعنی اولدقجه مکمل محاکمه لر اجراسنه مقتدر اولملردر .

حتی حیوان تربیه سنک سوق طبیعی حالنه کیرمن تأثیرلری ، کسی اولان وصفلرکده توارث ایده بیه جکنه دلیل عد ایدلی ، همده چوروتولمز بر دلیل...
پسیقولوژی ده کی « روحلرک مقایسه سی » بحثی بزه حیوانلرده روحک نه قدر چوق دورلر و تحوللر کچیردیکنی ایضاح ایدر . بو حیوانلر اراسنده عقل و ذکا ، دین و اخلاق کی قابلیتلر ارائه ایدن صنفلر واردر .

مثلاً ذات الفقراء اولانلر، قوشلار و ممه لیلر بو خصوصده
اک اوکده درلر . بز اولنلرده یالکیز جمعیت حالنده یاشایان
عالی حیوانلرده کی اجتماع مزیتلرینی [۵] دکل ، عین
زمانده معلوماتی ، وظیفه حسنی، وجدانی ، وانسانه نظراً
اطاعت ؛ اداره یه تبعیت و وحشلرک اللهلرینه قارشی حس
ایستدکاری حمایه یه احتیاج و سائره کبی حاللری ده کوره بیلیرز .
فقط کرک بو درجه ترقی ایتمش اولانلرده ، کرکسه هیچ
ترقی ایتیمانلرده تکمیل کائنات حقنده تحریات اجراسیله
و فلسفه نك اساسلرینی، طبیعی علملرک تمانی وضع ایدیه جک
درجه ده عالی معلومات و ذکا اثری کوروله مه مشدر . بو
مظهریت یالکیز انسانلره و حتی مدنی قوملرک اک مترقیلرینه
نصیب اولمش ، غایت تدریجی و آغیر بر تکمیل نتیجه سننده
ودین حسی شکلنده حصوله کلشدر .

دینک و فلسفه نك بو درجه ابتدائی اولدینی بر زمانده
انسانلر « وحدت موجود » اساسنی ادرا کدن هنوز پک
اوزاق بولنیورلردی . او زمان طبیعتک حادثه لرینی

[۵] فردا عشق ، دوستاق ، صداقت ، فدا کارلق و سائره
کبی مزیتلر .

وبونلرك ايلك سبيلرینی اكلامق ایچون ذکالرینی صرف
ایتمکه وبوسبیلری غایت طبیعی بر صورتده ، طبقی انسانه
بکزه یین بر طاقم اللهلره عطف ایتمکه باشلادیلر . فکرلرنجه
بو اللهلر عین زمانده هم خالق همده مؤثر ایدی . کؤک
کورولتولرنده ، شمشکلرده ، فورطنه لرده ، زلزله لرده ،
کونشده وقرده ، هوانک تحوللرنده ، طبقات علمنک
نظر دقتی جالب حادثه لرنده ، دائما شخصی بر اللهک ، یاخود
بر داهی نك تاثیرینی کورور واونی بر « شبه بشر » اولمق
اوزره تلقی ایدرلردی . کیت کیده ای و فسا ، دوست
ودشمن اللهلر آیردیلر ، اونلرك محافظه ایدیمجیلرینی ،
محو ایدیمجیلرینی تفریق ایتدیلر . ملکی وشیطانی دوشوندیلر .
فقط اوکر نك احتیاجی یواش یواش بویویوبده
مسئله عضوی حیاتک ابراز ایتدیکی ده ا یوکسک حادثه لره ،
نباتلرك ، حیوانلرك تشکل و تحللنه ، انسانک یشامسنه
واولمسنه تعلق ایدنجه ایش باشقه لاشدی .

کندی عضویتنک غایه سنه کوره پک مکمل بولدیغی
بوعالم ، انسانی ، بر پلان موجب نجه وجوده کتیریلن
کندی اثرلریله ، اللهک پلانسز وموده لسز انشا ایتدیکی
اثرلر آراسنده بر مقایسه اجراسنه سوق ایتدی .

معلومدر که عضوی موجودلر حقنده بویله بر اعتقاد یعنی اونلرک ، انسان شکل و ماهیتنده برالله طرفندن یارادلدینی اعتقادی او قدر تعمیم ایتدی که عصریمزک اورتہ سنده بینه مبذولیتله موجوددر . بونک استناد ایدیلہ میہ جک درجہ ده چوروک بر فلسفہ اولدینی ایکی بیک سہ نہ دنبری بر چوق غیور فیلسوفلر طرفندن ادعا اولوندی . حتی ۱۸۷۳ سنہ سنده وفات ایدن طبیعت عالمرندن « لوئی آغاسیہ » « Essai sur la classification » نامندہ کی کتابندہ بو فلسفہ یی ایجہ تصریح ایتمش وھیچلکنی کوسترمشدر .

بو اسکی مذهبلر ، الہیات بحثلری ، فلسفہ مسلکلی طیبات حتی افلاطونک حکمتی ، وحدت موجود مسلکیله طبان طبانہ ضد ایدی . بومسلکلرده اساس دو آلیم یعنی ثنائیت موجوددر . اونلر الله و طبیعت نامندہ ایکی موجود طانیرلر . بونلردن اولکیسی خالق ایکنجیسی مخلوقدر . بری روح ، بری مادہدر . ویکدیگرندن آیری آیری شیلردر . بواعتقاد دینلرده موجوددر . بالخاصہ انضمام ایدن « وحدانیت الہیہ » مسلکی موسویلکده ، عیسویلکده و مسلمانلکده

اساس عد ایدلیدیکی کبی بو اوچ بویوک دینک تفرعاتی کبی طوران دیکر دینلرده ، حتی اساطیرک دینه تماس ایدن خرافه لرنده ینه بو مسلك کوزه چارپار . اورالرده فضله اولارق برده . تعدد آله ، مسئله سی وار . او زمانکی اعتقاده کورم اییلک الله لرینه [۶] مقابل فئالق ، محو و تخریب الله لری [۷] بوندن بشقه یارم الله لر ، عزیزلر ، ارککلی دیشیلی بر چوق الله زاده لر ، هپسی بردن بو عالمی اداره ایدرلر .

بو ثنائیت و تعدد آله مسئله لری آراسنده اساسلی برفکر اولوق اوزره انسانک الله شکل و ماهیتنده ، یاخود اللهک انسان شکل و ماهیتده بولدیغی اعتقادینی [۸] اونو تماملیدر . کندیسنک تمامیلله الله مشابه و طوغریدن طوغرییه اوندن آیرلمش اولدیغی فرض ایدن انسان کندی کندیسنه بسبتون بشقه بر موقع ویرمش و طبیعتک سائر اجزاسندن آیری اولدیغی ظن ایتمشدر . ایشته بو ظن اورتیه بر فلسفه دهآ آتدی که اوده : « غایه خلقت

[۶] اوزیریس ، اورموزد ، ویشنو کبی .

[۷] تیغون ، آهریمان ، سیوا کبی .

[۸] آنتروپومورفیزم .

انساندر « [۹] مسلكى در. بو مسلكده اساس ؛ طبيعتدن
وخلقتدن مقصد انساندر ، انسان غايه كمالدر . طبيعتك
ديكر اجزاسى انسانك احتياجلرينى تسكين ايجون
يارادلمشدر .

قرون وسطى ده بو اعتقادلره برده « كائناتدن مقصد
ارضدر » [۱۰] ظنى انضمام ايتمشيدى ، ارضك ثابت بر
مرکز اولديغى ، كونشك ، آيك و سائر ييلدزلرك اونك
اطرافنده دور ايتمكده بولندقلرى فرض ايدلميردى .
(۱۵۴۳) تاريخنده انجيل شريف اوزرينه استناد ايدن
بوفلسفه يي قوپرنيق نامنده كى حكيم آلت اوست ايتديكى
كى « غايت خلقت انساندر » اعتقادينى ده (۱۸۵۹) ده
سپه نسر برباد ايتدى .

بو فلسفه مسلكلرى ايله اسكى دينار حقهنده عمومى
برمقايسه ايله برابر تاريخى بعض تدقيقلر اجرا ايدرسهك
چيجه جق اولان نتيجه عموميت اعتباريله بزه كوسترر كه
فكره عائد هرترقى و علملرده حصوله كلن بتون انقلابلر
بزي ثنائيت فلسفه سندن وتعدد آله مسلكلرندن آييارق

[۹] آنتروپوسانتريزم

[۱۰] ژهئوسانتريزم

وحدت موجود اساسنه طوغری یا قلاشديرر. فعاليتده اولان ذكالر كوندن كونه دها واضح بر صورتده كورورلر كه :
الله مادی عالمك خارجنده دكل داخلنده در. بتون علملر،
بتون بيلكيلر بو صورتله اعتقاد ايتك احتياجنی حصوله
كتيرر. اللهی آیری بر موجود فرض ایتنهك طوغری
اولمديغنی و بالعكس مادهده منحل و مندمج بولنديغنی كوسترر.
طبیعتك غریب حادثه لری ، بزى احاطه ایدن هر، درلو
عضوی، غیرعضوی موجودلرك تحویل و تکمیلی آنجق بو
صورتله ایضاح اولنیور؛ اونلرك عینی اصلدن، عینی مادهدن
وعین ابتدائی قوت تأثیریه حصوله كلكلری آكلاشیلیر.
روحك، عمومی روحك بر ذره سی، یعنی مادهدن اصلا
آرلیان قوتك بر قسمی اولدیغنی، وجودیمزك ایسه كائناتی
تشکیل ایدن جسم مادیك بر جزء فردیسی بولنديغنی
میدانه چیقیر...

كائناتدهكی موجودك وحدتی حقندهكی بو اعتقاده
حتی ریاضی بر اساس اولق اوزره حكمت طبیعی و كیمیاك
بیوك بیوك كشفارینی ذكر ایدم بیلیرز. «مایر» و «علمولج»ك
تأسیس ایتدیكی «قوتك فنا بولماسی» قانونی بو خصوصده

پك مهم بر دليدر. بو قانون موجبجه «قوت» دينلن شي
 عالمده دائما عين مقدارده وعين قدرتمده در. يواش يواش.
 آزالديني ظن اولنان بر قوتك، دقت ايديليرسه، قوتلكدن
 چيقه رق بشقه بر شيئه انقلاب ايتديكي ا كلاشيلير. كذلك
 «لاوازييه» نك ماده حقنده كي قانون مشهورى كائتاده
 يكي هيچ بر ذره نك احداثى ممكن اولمديني كي احساسى
 دخى ممكن اولمديني واحداث واحدا كي كورونن حادثه لك
 عادى بر شكل تبدلندن بشقه بر شي اوله ميه جعنى اثبات
 ايدر. ايسته كي ميانك؛ قوتك دائما عيني قالديني و حكمت
 طبيعیه نك ده ماده نك دائما عيني قالديني حقنده كي بو نظر.
 يه لرني بز دها عمومى بر فلسفه قانونيله يكدى كرينه ربط
 ايدرده ديز كه ماده ايله قوت دخى ينه عيني بر جوهر ك
 مختلف طرزده كورونن ايكي شكلندن بشقه بر شي دكلدر.
 وكائتاده انجق بر اس، بر جوهر واردرد: ايسته وحدت
 موجود فلسفه سى ... بو فلسفه نك مهم بر قسمى اولمق
 اوزره . جانلى آتوملر [*] ، نامنده كي اسكى نظريه يني
 قبول ايده بيليرز. بو نظريه يني ايكي بيك سنه اول و آنيه.

[*] متحرك بالذات اولان اجزاي جزء فرديه ديكدر.